

Vergaderjaar 2024–2025

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

Nr. 305

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 januari 2025

Nederland streeft ernaar om in 2050 een circulaire economie te hebben. Dit betekent dat we onze grondstoffen en producten efficiënter en slimmer gebruiken, bijvoorbeeld door meer hergebruik, reparatie of recycling. Zo doen we langer met wat we hebben en verminderen we onze afhankelijkheid van andere landen. Dit zorgt ervoor dat grondstoffen beschikbaar en betaalbaar blijven voor onze bedrijven. Ook helpt het om klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en milieuvervuiling tegen te gaan.

Het Circulair Materialenplan, dat het huidige Landelijk Afvalbeheerplan zal vervangen, speelt een belangrijke rol om deze circulaire economie te bereiken. Het CMP ondersteunt de transitie naar een circulaire economie door kennis en kaders te bieden aan overheden en bedrijven over het gebruik van grondstoffen, afvalbeheer en vergunningverlening. Het helpt bedrijven om makkelijker circulaire keuzes te maken en ondersteunt bevoegde gezagen bij besluitvorming, toezicht en handhaving. Met een praktische, informatieve en stimulerende aanpak verbindt het CMP beleid en uitvoeringspraktijk. Zo draagt het CMP bij aan een circulair Nederland in de toekomst waarin grondstoffen efficiënt en slim worden gebruikt.

Sinds de aankondiging van het voornemen om het Landelijke Afvalbeheerplan (LAP) te vervangen door een Circulair Materialenplan (CMP)¹, is de Tweede Kamer regelmatig geïnformeerd over de voortgang in de ontwikkeling van het CMP. Inmiddels is het zover dat het ontwerp-CMP klaar is om in de inspraak te worden gebracht. Door middel van deze brief en de hoofdlijnennotitie in de bijlage, worden de Eerste en Tweede Kamer op de hoogte gebracht van het ontwerp-CMP.

Met deze Kamerbrief wordt tevens invulling gegeven aan een tweetal moties van de Tweede Kamer. In het ontwerp-CMP wordt de *Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten* opgenomen, naar aanleiding van de

¹ Kamerstukken 2020–2021, 30 872, nr. 253

motie Bouchallikh². Ook vindt u in het ontwerp-CMP een definitie van hoogwaardige recycling, zoals verzocht in de motie Haverkort³. Verderop in deze brief wordt hier nader op ingegaan.

Wat is het verschil tussen het LAP en het CMP?

Sinds 2003 biedt het LAP een duidelijk overzicht van de regels voor ons nationale afvalbeheer en zorgt het voor een uniforme aanpak door verschillende bevoegde gezagen. Voor de transitie naar een circulaire economie is echter een bredere blik nodig dan die van het LAP. In een circulaire economie is afval niet meer het eindpunt, maar een onderdeel van de materiaalcyclus. Daarom wordt het LAP opgevolgd door een CMP. De kern van het afvalstoffenbeleid, de bescherming van milieu en volksgezondheid door goed afvalbeheer, blijft staan, maar met het CMP wordt er naar de hele productketen gekeken: van ontwerp, productie, en gebruik, tot en met de afvalverwerking en het opnieuw toepassen van materialen en producten. Daarbij zijn drie ambities neergelegd voor het CMP:

1. Het verbreden van de informatievoorziening naar met name bedrijven over de voorkant van de keten.
2. Het ondersteunen van innovatieve bedrijven door meer te sturen op hoogwaardige verwerking van afvalstromen.
3. Het verstevigen van de juridische basis van het CMP.

Deze ambities maken het CMP tot een vernieuwend instrument in vergelijking met het huidige LAP³. Bovendien zijn ook de bestaande inhoudelijke thema's van het LAP geactualiseerd voor het CMP, zodat ze beter bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie.

Motie Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten

In december 2022 is een motie aangenomen van het lid Bouchallikh (GroenLinks). Via deze motie wordt de regering verzocht om een handreiking op te stellen voor milieustraten om te beoordelen wanneer sprake kan zijn van voortgezet gebruik. Deze *Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten* wordt hierbij aangeboden aan de Tweede Kamer (zie bijlage), waarmee de motie wordt afgedaan. De handreiking, die wordt opgenomen in het CMP, biedt milieustraten praktische handvatten om voortgezet gebruik op de milieustraten te stimuleren. Daarnaast biedt de handreiking een overzicht van het vigerend wettelijk kader over voortgezet gebruik.

Motie Definitie hoogwaardige recycling

In mei 2023 is een motie van het lid Haverkort (VVD) aangenomen, waarin de regering wordt verzocht om te komen met een eenduidige definitie van hoogwaardige recycling. Als achtergrond voor de motie is meegegeven dat in de praktijk vooral wordt gekeken of materialen in dezelfde producten terechtkomen, terwijl hoogwaardige recycling meer kan omvatten. In reactie is aangegeven dat de definitie wordt opgenomen in het CMP. Bij het opstellen van de definitie is zowel gebruik gemaakt van ervaringen die zijn opgedaan met sturen op hoogwaardige verwerking onder het LAP, als van internationale publicaties over dit onderwerp, zoals een JRC-rapport over de kwaliteit van recycling⁴. Daarnaast stond het verminderen van het grondstoffengebruik, één van de uitgangspunten van de circulaire economie, centraal. Dit heeft geleid tot de volgende

² Kamerstukken 2022–2023, 32 852, nr. 218

³ Kamerstukken 32 852, nr. 238

⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122293>

definitie van hoogwaardige recycling: *De vorm van recycling waarbij het materiaal zoveel mogelijk en met een zo hoog mogelijke kwaliteit over zoveel mogelijk cycli in een materiaal of productketen wordt gehouden.* Het ontwerp-CMP geeft een uitgebreide toelichting op de definitie. Dit is te vinden in het hoofdstuk «Vormen van recycling beoordelen» in het deel «Hoogwaardige verwerking».

Ontwerp-CMP en de zienswijzenprocedure

De documenten van het ontwerp-CMP zijn te vinden op www.circulairmaterialenplan.nl. Het ontwerp-CMP is zeer omvangrijk – het beschrijft het beleid voor 60 materiaalstromen, bestaat uit ruim 100 documenten en bevat ongeveer 800 pagina's. Het definitieve CMP bestaat straks niet uit papieren documenten, maar wordt geplaatst op een website. Gedurende de periode van inzage wordt doorgewerkt aan deze website. De website krijgt een duidelijke navigatiestructuur en een verfijnde zoekfunctie, zodat gebruikers sneller relevante informatie en wet- en regelgeving kunnen vinden. Dit maakt het CMP toegankelijker voor een breder publiek en makkelijker in het gebruik. De documenten van het ontwerp-CMP geven al wel een indruk van de opmaak en indeling van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voordat het CMP vastgesteld kan worden, er een procedure van inspraak gevolgd moet worden. Iedereen krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld. De verplichte procedure van inspraak geldt voor de onderdelen van het CMP die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop «Toetsingskaders». Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota, maar worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren.

Hoofdpijnennotitie ontwerp-CMP

Zoals hierboven aangegeven is het CMP zeer omvangrijk. Om die reden is een hoofdpijnennotitie opgesteld. Hierin wordt de inhoud van het CMP op hoofdpijnen geschetst en worden de verschillen van het CMP ten opzichte van het LAP3 beschreven. Zo wordt toegelicht hoe er in het CMP invulling wordt gegeven aan de hierboven genoemde drie ambities en hoe de bestaande onderdelen uit het LAP aangepast zijn voor het CMP. Deze hoofdpijnennotitie vindt u als bijlage bij deze brief. De hoofdpijnennotitie dient ook als leeswijzer voor het ontwerp-CMP bij de inspraak.

Planning en vervolgstappen

Het ontwerp-CMP ligt van 8 januari tot en met 18 februari ter inspraak. Samen met het ontwerp-CMP wordt het milieueffectrapport ter inspraak gebracht en ter toetsing aan de Commissie mer voorgelegd. Zodra de inspraakperiode voorbij is, worden de reacties gebundeld en beoordeeld. De ingebrachte zienswijzen worden van een reactie voorzien in een reactienota. Hierin wordt aangegeven welke zienswijzen leiden tot aanpassing van de toetsingskaders van het CMP en hoe hier invulling aan wordt gegeven. Vervolgens worden de aanpassingen in het CMP verwerkt. Ondertussen wordt er aan de website van het CMP gewerkt, zodat de definitieve teksten hier op kunnen worden gezet zodra het

definitieve CMP gereed is. We blijven daarbij streven naar een zo snel mogelijke inwerkingtreding van het CMP, uiterlijk eind 2025.

Het CMP zal, net zoals het LAP dat was, voortdurend in ontwikkeling zijn en aangevuld worden waar nieuwe ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving of nieuw beleid daar aanleiding toe geven. Wanneer het CMP in werking treedt, wordt ook al gewerkt aan een eerste wijziging. Dit om beleidswijzigingen die reeds zijn onderzocht, maar nog niet voldragen genoeg zijn voor het huidige ontwerp-CMP, bij een eerste wijziging te kunnen opnemen in het CMP. Zo is en blijft het CMP een dynamisch en groeiend instrument dat voortdurend inspeelt op en een weerslag is van de laatste ontwikkelingen en zo praktisch bijdraagt aan de transitie naar een circulaire economie.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
Ch.A. Jansen